

– Előre kell bocsátanom, hogy sem az országos elnökség, sem a Demokrata Fórum választmánya nincs fölhatalmazva arra, hogy alapvető változtatásokat hozzon a szellemi-politikai mozgalom életében és cselekvésében. Ezért mondtuk azt, hogy „tagságunk fölhatalmazását kérjük.” Azon pedig, hogy „ha a körülmények szükségessé teszik”, azt értjük: nem célunk a párttá alakulás, de ha a választási törvény csak pártoknak teszi majd lehetővé jelöltek állítását a helyhatósági és képviselőválasztásokon, akkor az MDF – ha így dönt a tagsága – párttá alakul.

– Miféle pártba lehetne kényszeríteni a jelenlegi sokszínű tagságot? El tudja képzelni, hogy egy pártban képes működni az a sokféle, de legalább háromféle eszmei áramlat, amely ma jellemzi a Fórumot? Létezik olyan párt, amelyben megfér egymás mellett és működőképes marad a kereszténydemokrata, a szociálliberális, a harmadik utas és a szintén felelő Szociáldemokrata irányzat? – hangzott az Ötlet kérdése.

– Ezt a szellemi koalíciót akkor is meg lehet őrizni, ha pártszerűen működünk – felelte Bíró Zoltán tanár, irodalomtörténész, kizárt, majd visszazárt, majd kilépett MSZMP tag, megbízott ügyvezető elnök. – Természetesen nem mindegy, hogy milyen pártról van szó, nyilvánvalóan nem bolsevik típusú, s nem ideológiai párt. Vannak tisztázandó feladatok. Az MDF nem a többpártrendszer körülményei között jött létre, hanem akkor és úgy, amikor még messze nem látszott a kiút, s nem látszott a többpártrendszerű demokrácia lehetősége sem. Ebből következett, hogy sokféle eszmei áramlatot olvasztott magába, hiszen lét-

Bíró Zoltán 1989.05.11

rejóttének pillanatában az egyetlen alternatíva volt. Mégis elképzelhető e sokféleség pártszerű működése, mert irányzatainak sok közös eleme és értéke van: valamennyiben megtalálható a szociális elem, a demokratikus működés elve, s közös az alapítólevélben is megfogalmazott két alapvető érték: a nemzeti értékek és érdekek védelme és a társadalom demokratikus berendezkedésének szükségessége. Ezek az elvek jelenthetik a leendő – esetleges – párt alapértékeit.

Ez a sajtókonferencia az első az MDF történetében, amelyet saját budapesti központjában, az Ó utca 8–10. szám alatt lévő barakképületében rendez. Hát kétségtelen, nem úgy fest, mint bármelyik MSZMP-székház. A terem beren-

dezése puritán: nincsenek bársonyszékek az asztal túlsó oldalán. Az asztal túlsó oldalán, ahol ott ül Lezsák Sándor, aki most is úgy néz ki, mint egy református prédikátor, csak most nem szól semmit, majdnem nyilvánvaló, hogy nosztalgiája van: Lakitelek más volt ez már hivatal. Ott ül Kis Gy. Csaba, nyakkendőjén MDF-jelvény, imponáló könnyedséggel fordít lengyelből, olaszból, franciából. Mert a sajtókonferencián a hazai lapokat az Ötlet és a Reform képviselte (a többi legalábbis nem hallatta a hangját), kívülünk csak a külföldi sajtó jött el. Most a Szolidaritás képviselője, Krzysztof Sliwinski kérdez:

– Ha a Demokrata Fórum a centrum, akkor kik vannak tőle balra, s főleg: ki a jobb oldal?

Bíró Zoltán

Megint Bíró Zoltán válaszol:

– Hogy valóban centripárt lesz-e az MDF, az a majdan kialakuló politikai struktúrától függ. Er csak az elhatározásunkról tudunk beszámolni: mi megcélozzuk a centrumot, de ez ebben a történelmi szituációban inkább csak magatartásformát jelent. Mert a történelmi baloldallal is lehet vállalni bizonyos tekintetben az azonosítást. Történelmi értelemben vet jobboldali erő megítélésünk szerint ma nincs Magyarországon, ezért rendkívüli óvatossággal kell fogalmaznunk, ha meg akarom határozni ki áll jobbra tőlünk, s ehhez mindig, most is, értsék hozzá: nem történelmi értelemben jobbra. Nem személyeket, nem szervezeteket nevezek tehát meg, hanem körülirom: jobbra azok vannak, akik a magyar nemzet történelmi hagyományait, geopolitikai sajátosságait figyelmen kívül hagyva, Nyugat felé akarják kivezetni az országot a válságból. Az MSZMP létező reformszárnya közelebb van hozzánk, mint a kádári szárnya, vagy sztálinista szárnya, vagy fundamentalista szárnya. S másként: a Néppárt bizonyos tekintetben közelebb áll hozzánk, mint a Szabad Demokraták Szövetségének radikalizmusa és európaisága.

– Ha megszületik a párttörvény, hány párt lesz Magyarországon? – kérdezi egy gyönyörű olasz újságíró. S most nem az országos elnökség képviselői felelnek, hanem valaki a hallgatóságból: „Annyi párt, ahány magyar van.” S már nem sajtókonferencián vagyunk, hanem beszélgetésen. Véleménycserén. Vitán. Szó esik az MSZMP választási esélyeiről s elképzelhető reakcióiról; a párhuzamokról Spanyolország, Lengyelország, Finnország és Magyarország helyzete és lehetőségei között; meg úgy egyáltalán: a kivezető utakról.

Hát ilyen volt az első MDF-sajtótájékoztató.

CSER:

Lezsák Sándor

Kis Gy. Csaba